Ålands landskapsregering

Dokumentnamn	Brevnr
UTLÅTANDE	27 N3
Ärendenr	Datum
ÅLR 2024/6671	7.10.2024

Hänvisning
Stora utskottets behandling av förslaget till fiskekvoter 2025

Stora utskottet

00102 RIKSDAGEN

Kontaktperson
Sakkunnig inom fiskeri Tom Karlsson
Byråchef Jenny Eklund-Melander

Ärende

Ålands landskapsregerings ställningstagande, fiskekvoter 2025

Ålands landskapsregering tackar för möjligheten att delge sina synpunkter angående förslaget till rådets förordning om fastställande av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i Östersjön för år 2025 samt förslag till Finlands ställningstagande.

Landskapsregeringen har tagit del av ICES rekommendationer och kommissionens förslag till rådets förordning om fiskekvoter i Östersjön för år 2025 samt deltagit i jord- och skogsbruksministeriets beredning av förslagen till Finlands ståndpunkter i ärendet.

Landskapsregeringen har i beredningen lämnat synpunkter angående de fiskekvoter som berör landskapet.

TAC för lax i egentliga Östersjön och Bottniska viken

Beträffande lax i centrala Östersjön och Bottniska viken anser landskaps-regeringen det positivt att såväl ICES som kommissionen omvärderat sina tidigare ståndpunkter angående fisket norr om 59°30'. ICES rekommendation öppnar för fiske, såväl kommersiellt som fritidsmässigt, norr om 59°30' enligt samma villkor som år 2023. Enligt rekommendationerna kan det i området fiskas högst 40 000 laxar. Kommissionens förslag är att fisket kan ske enligt ICES förslag, dock så att det från den föreslagna kvoten ska avdras antalet fritidsfångade laxar, antalet orapporterade laxar och antalet avlidna laxar efter återutsättning vilket ger en TAC på 34 787 laxar. Av den här mängden tillfaller 8 989 laxar Finland då kvoten delas mellan medlemsstaterna enligt den relativa stabiliteten.

TAC ska enligt förslaget fastställas enbart för bifångster med undantag för områden norr om 59°30' var riktat fiske får bedrivas såväl kommersiellt som i fritidssyfte under perioden 1.5 - 31.8 inom fyra sjömil.

Finland föreslås stöda kommissionens förslag samt sträva efter att på EU-nivå bibehålla åtagandet om att övriga medlemsstater i likhet med tidigare ska förbinda sig att i behövliga delar överföra outnyttjade laxkvoter för att upprätthålla kustfisket i Finland och Sverige på den nivå som ICES vetenskapliga råd möjliggör. Samtidigt antyder man, på grund av det minskade antalet stigande leklax, att man under år 2025 inte skulle utnyttja eventuella möjligheter till att stärka laxkvoten genom kvotbyten. Dessutom föreslås Finland sträva efter att medlemsstaterna skulle förbinda sig att inte överföra outnyttjade kvoter från innevarande år.

Landskapsregeringen stöder att TAC fastställs enligt ICES rekommendation och kommissionens förslag men konstaterar samtidigt att en dylik kvot för Ålands del skulle betyda en kvot på 752 laxar. Ett laxfiske av den storleksklassen medger inte ett ekonomiskt fiske och riskerar i sista ändan att hota det åländska yrkesfiskets existens då ca 60 % av de egentliga yrkesfiskarna på Åland är beroende av sina laxfångster för att upprätthålla sin yrkesfiskarstatus. Landskapsregeringen har, med hänvisning till det minskade antalet stigande leklaxar, förståelse för att Finland föreslås förhålla sig försiktigt till möjligheten att stärka laxkvoten genom kvotbyten och kan godkänna förslaget. Samtidigt påtalar landskapsregeringen att ICES i sina rekommendationer skriver att det är specifikt fisket i Ålands hav och norrut som kan uppgå till högst 40 000 laxar.

Vad gäller regleringen av laxfisket, stöder landskapsregeringen likabehandlings-principen mellan fiskeintressenterna.

TAC för strömming i egentliga Östersjön och Finska viken

För strömming i egentliga Östersjön och Finska viken konstaterar lanskapsregeringen att kommissionen på basen av ICES:s rekommendation föreslår en kraftig höjning av kvoten. ICES:s rekommendation är mellan 95 340 ton och 125 344, vilket efter avdrag av Rysslands andel är ca 83 880 och 111 034 ton. Kommission föreslår den lägre gränsen vilket ger en TAC på 83 881 ton varav Finland tilldelas 18 395 ton, en ökning med 107,78 %.

Landskapsregeringen stöder en kvot i enlighet med kommissionens förslag, i enlighet med nedre gaffeln i ICES:s rekommendation. I övrigt är man kritisk till de årligen återkommande kraftiga svängningarna i såväl rekommendationer, kvotförslag och slutliga kvoter. Förfarandet gagnar inte vare sig fisket, den landbaserade industrin eller bestånden. Landskapsregeringen anser att man bör eftersträva en bättre kontinuitet, vilket kunde ske genom andra alternativa regleringsformer, så som eventuella fredningstider och -områden.

TAC för strömming i Bottniska viken

ICES:s rekommendationer för strömmingen i Bottniska viken kom i medlet av september varefter kommissionen, genom ett non-paper, kompletterade sitt tidigare förslag till

förordning. ICES rekommenderar en kvot mellan 66 446 och 74 515 ton och kommissionen har valt att föreslå 64 446 ton.

Landskapsregeringen har meddelat jord- och skogsbruksministeriet att man stöder kommissionens förslag samtidigt som man även här, liksom för regleringen av kvoten i centrala Östersjön, efterfrågar välgenomtänkta geografiska och tidsmässiga regleringar för att undvika överstora svängningar i de årliga kvoterna.

TAC för vassbuk

För vassbuk säger ICES i sin rekommendation att fisket bör ligga mellan 130 195 och 169 131 ton (117 071 - 152 082 ton, efter avdrag av Rysslands andel). Kommissionen har valt att föreslå det lägsta intervallet minskat med ett ton (117 070 ton), en sänkning med 42 % från innevarande år.

Finland föreslås stöda att vassbukskvoten fastställs mellan den nedre och den övre gränsen enligt ICES:s råd.

Landskapsregeringen har i sitt utlåtande till jord- och skogsbruksministeriet framfört att en sänkning av kvoten i enlighet kommissionens förslag kommer att försvåra fisket av strömmingskvoten i centrala Östersjön.

TAC för torsk i östra zonen

Riktat fiske av torsk i den östra zonen har varit förbjudet från och med år 2020. Även för år 2025 föreslår kommissionen fortsatt kvot endast för bifångst samtidigt som kvoten föreslås minskas till 191 ton, motsvarande 2023 års rapporterade landningsmängder. För Finland del betyder det här en minskning från tio (10) ton till tre (3) ton då kvoten fördelas enligt den relativa stabiliteten.

Jord- och skogsbruksministeriet föreslår att Finland ska stöda att TAC fastställs endast för bifångst. TAC för bifångst bör sättas på en tillräckligt hög nivå för att undvika att andra fisken påverkas. Jord- och skogsbruksministeriet anser att en riktad användning av kvoten för forskningsfiske ska vara möjlig, alternativt ett småskaligt fiske. Man eftersträvar även att medlemsstaterna förbinder sig till kvotbyten.

Landskapsregeringen stöder ministeriets förslag angående TAC och ställer sig tveksam till nyttan av att ytterligare minska den tillgängliga bifångstkvoten. Man anser att det på ett bättre sätt bör analyseras hur kvoten har använts. Åland och Finland har sedan inledningen av år 2020 bedrivit ett målmedvetet vetenskapligt fiske som påvisat att torsken i Ålands hav uppvisar en avvikande positiv utveckling från övriga Östersjön. Det här fisket har resulterat i att man har en procentuellt avvikande fångststatistik i förhållande till andra medlemsländer, vilket bör beaktas. Man måste även ta i beaktande

att ett ökat strömmingsfiske i centrala Östersjön sannolikt kommer att ge större bifångster av torsk.

Landskapsregeringen stöder en fortsatt riktad användning av bifångstkvoten i vetenskapligt syfte och lyfter även behovet av tillgång till kvotutrymme för detta i form av möjligheter till kvotbyten.

Förhandlingsutrymme som behövs för att nå samförstånd

Landskapsregeringen stöder förslaget om förhandlingsutrymme att förhandla om regleringar av fisket genom ändamålsenliga, tidsbegränsade fredningstider för att främja Finlands fiske men även för att stärka bestånden.

Minister Jesper Josefsson

Byråchef Jenny Eklund-Melander